

zaaknummer 2012 T 632

Beslissing van 13 augustus 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) de volgende beslissing inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. S. van Schaik, advocaat te Uden,

tegen:

[naam],
geboorte- en eventuele sterfdatum onbekend,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde.

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 15 juni 2012. De Klachtencommissie heeft vervolgens het Bisdom [plaats] benaderd met de vraag wie als kerkelijk gezagsdrager kan worden aangemerkt. Naar aanleiding van het antwoord van het Bisdom is de [Congregatie] benaderd. Een en ander heeft, ondanks de medewerking van de Congregatie, niet tot vaststelling van het kerkelijk gezag geleid.

1.2. De Klachtencommissie heeft daarom mevrouw [naam], bijzonder griffier van de Klachtencommissie (hierna: 'de bijzonder griffier'), verzocht een onderzoek te verrichten. Op 16 mei 2013 is het rapport met bijlagen van de bijzonder griffier ontvangen.

1.3. Op 23 juli 2013 heeft te Utrecht een raadkamerzitting van de Klachtencommissie plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Voordien is ontvangen een brief van 22 juli 2013 van mr. Van Schaik voornoemd in reactie op het rapport van de bijzonder griffier.

2. De klacht

2.1. Klaagster is geboren als man en heeft onlangs een geslachtsveranderende operatie ondergaan. In het navolgende, bij de omschrijving van de klacht in 2.1., zal klaagster daarom als 'klager' worden aangeduid.

In 1975 kwam klager terecht op het [internaat] in [plaats]. Hij was toen acht jaar oud. Klager miste zijn ouders, maar had het verder naar zijn zin op het internaat. In het tweede jaar dat klager op het internaat verbleef, vond er een verhuizing plaats. De kinderen werden van het hoofdgebouw overgeplaatst naar nieuwbouw-groepen op het terrein. Eind 1976 werd

aangeklaagde aangenomen. De sfeer veranderde daardoor meteen. Klager gedroeg zich intimiderend en scherpte de regels aan. Hij schuwde niet de kinderen een tik op de billen te geven.

Klager had goed contact met mede-leerling [naam]. Op een nacht hoorde hij geschreeuw uit haar kamer komen. Klager zag dat aangeklaagde op [naam] lag. Klager kwam [naam] te hulp door aangeklaagde los te rukken en deze te slaan en te bijten. Aangeklaagde sloeg terug en stuurde klager naar zijn kamer. Aangeklaagde kwam daar later ook en zei tegen klager dat diens ouders klager niet thuis wilden laten wonen en zelfs dat zij aangeklaagde hadden gevraagd klager te straffen.

De nacht erna kwam aangeklaagde op de kamer van klager en begon hem te betasten. Aangeklaagde zei daarbij dat dit op verzoek van de moeder van klager gebeurde. Daarna is klager ook 's nachts in de douche door aangeklaagde misbruikt. Er was sprake van orale bevrediging en aftrekken over en weer.

Daarna nam het misbruik in aard en omvang steeds toe. Aangeklaagde had klager in zijn macht door te zeggen dat zijn ouders niet van hem hielden. Ook dreigde aangeklaagde de hond van klager te zullen doden.

Klager is door aangeklaagde ook verkracht. Klager was daarbij vastgebonden op een bed. Aangeklaagde stak zijn vinger in de anus van klager. Later deed hij dat ook met voorwerpen, onder meer kaarsen en flessen. Ook stak aangeklaagde naalden of spelden in het geslachtsdeel van klager en ook werd er weleens een lijmtang op gezet. Voorts drukte aangeklaagde sigaretten uit op de huid van klager. Op enig moment is klager met zijn enkels aan een balk op zolder vastgebonden. Hij moest het geslachtsdeel van aangeklaagde in de mond nemen. Deed hij dat niet, dan bracht aangeklaagde met een slang water in de anus van klager. Aangeklaagde heeft klager ook gedwongen in bad een ander kind te betasten.

Gedurende twee jaar is klager veelvuldig misbruikt door aangeklaagde, op diverse wijzen en op verschillende plaatsen. Het misbruik is geëindigd omdat de moeder van klager hem vanaf juli 1978 thuis heeft gehouden.

2.2. Klaagster is door het misbruik haar lichaam gaan haten. Zij kon niet naar zichzelf in de spiegel kijken. Zij heeft in het verleden meerdere malen overwogen om een poging tot zelfdoding te doen. Klaagster voelt zich beter in haar huidige lichaam, maar de vraag is of een gewoon leven mogelijk zal zijn. Het vertrouwen in mannen is volledig verdwenen. Bovendien heeft zij nachtmerries en komt het voor dat zij overdag in een soort trance raakt en even 'weg' is.

2.3. Klaagster hoopt dat deze procedure ertoe zal leiden dat zij haar ervaringen kan verwerken. Daarnaast hoopt klaagster op begrip, erkenning en excuses. Voorts wenst klaagster aanspraak te maken op een financiële vergoeding.

3. De beoordeling

3.1. Van toepassing is de hiervoor genoemde, sinds 1 november 2011 geldende, Procedure.

3.2. Voordat aan een inhoudelijke behandeling van de klacht kan worden toegekomen, dient op grond van de Procedure beoordeeld te worden of klaagster in haar klacht kan worden

ontvangen. Zij klaagt immers over seksueel misbruik door een leek (een niet kerkelijk persoon), zodat de bevoegdheid van de Klachtencommissie niet zonder meer is gegeven.

3.3. Ten aanzien van klachten over leken is de Klachtencommissie bevoegd te oordelen wanneer de leek ofwel zijn/haar werkzaamheden heeft verricht op basis van een zending of opdracht van een kerkelijk gezagsdrager (artikel 1.1.b van de Procedure), ofwel wanneer hij/zij de werkzaamheden heeft verricht bij een kerkelijke, althans daaraan gelijk te stellen instelling (artikel 1.1.a van de Procedure).

3.4. Dat aangeklaagde op basis van een zending of opdracht als hiervoor bedoeld werkzaam was op het internaat is niet gebleken, zodat daaruit de bevoegdheid van de Klachtencommissie niet kan worden afgeleid.

3.5. Aan de Klachtencommissie ligt daarom thans voor de vraag of het internaat ten tijde van het misbruik had te gelden als een kerkelijke instelling als bedoeld artikel 1.1 sub a van de Procedure. Dat is het geval wanneer het internaat, kort gezegd, als zodanig was erkend door de Bisschoppenconferentie (artikel VII Reglement RKK 1927). Van een dergelijke erkenning van het internaat als kerkelijk instelling is echter noch uit het rapport van de bijzonder griffier noch anderszins gebleken, zodat de bevoegdheid van de Klachtencommissie daaraan niet kan worden ontleend.

3.6. Derhalve dient tenslotte te worden beoordeeld of op de gang van zaken en/of de leiding van het internaat, een instelling naar burgerlijk recht, door een kerkelijke overheid overwegende invloed werd uitgeoefend in de zin dat deze daarover doorslaggevende zeggenschap had. De Klachtencommissie oordeelt daarover als volgt.

3.7. Terwijl die overwegende invloed mogelijk voor de periode tot 1970 zou kunnen worden aangenomen, gelet op de als bijlage 4 bij het rapport van de bijzonder griffier gevoegde brief van 8 oktober 1969 van het [Instituut] aan Burgemeester en Wethouders van de [gemeente], is echter juist in die brief tevens sprake van een overdracht van, onder meer, het internaat aan een stichting naar burgerlijk recht per 1 januari 1970.

3.8. In het dossier bevindt zich ook het concept van de notariële akte van notaris mr.[naam] waarin de in voornoemde brief beschreven overdracht is vastgelegd. Uit de akte volgt dat de eigendom van de terreinen en gebouwen van de diverse scholen zal worden overgedragen. [internaat werd overgedragen aan de Stichting [naam], een stichting naar burgerlijk recht. Uit de concept-akte volgt dat de leden van het in de brief van 8 oktober 1969 genoemde 'Zedelijk Lichaam' in een op 18 april 1969 gehouden vergadering toestemming hebben verleend voor de overdracht.

3.9. Gelet voorts op de verdere stukken in het dossier ziet de Klachtencommissie geen reden om aan te nemen dat het [internaat] op of omstreeks 1 januari 1970 niet is overgedragen aan een stichting naar burgerlijk recht, waarop niet door een kerkelijke overheid overwegende invloed werd uitgeoefend. De Klachtencommissie wijst in dit verband onder andere en met name op de verklaring van de heer [naam] tegenover de bijzondere griffier waaruit blijkt dat [internaat] al in de jaren '70 deel uitmaakte van de [Stichting], alsook op de verklaring van de zusters [naam] en [naam] tegenover de bijzondere griffier. Op grond van het voorgaande moet derhalve worden aangenomen dat het internaat in ieder geval in de periode waarin het misbruik is begaan, vanaf 1976, een instelling naar burgerlijk recht was waarop geen overwegende invloed werd uitgeoefend door een kerkelijke overheid.

3.10. De vragen die mr. Van Schaik in haar brief van 22 juli 2013 nog heeft gesteld, kunnen geen twijfel oproepen met betrekking tot voornoemde vaststelling.

3.11. Gelet daarop zal klaagster niet-ontvankelijk worden verklaard in haar klacht.

3.12. De Klachtencommissie kan zich goed voorstellen dat deze uitkomst uitermate teleurstellend is voor klaagster. Haar wordt daarom, nu sprake is van misbruik in een internaat, in overweging gegeven te onderzoeken of zij kan deelnemen aan de procedure die in gang gezet zal worden in het verlengde van het door de commissie Samson uitgevoerde onderzoek.

5. De beslissing

De Klachtencommissie verklaart klaagster niet-ontvankelijk in haar klacht.

Deze beslissing is gegeven op 13 augustus 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.